

Wettelijk kader

(artikel 21, eerste lid, Wta)

Een accountantsorganisatie richt de bedrijfsvoering zodanig in dat deze een beheerste en integere uitoefening van haar bedrijf waarborgt.

Uit de parlementaire toelichting op dit artikel volgt dat de regels met het oog op de integere bedrijfsvoering onder andere betrekking kunnen hebben op [...] het melden van incidenten aan de toezichthouder. (Kamerstukken II 2003/04, 29 658, nr. 3, p. 54).

(artikel 21, tweede lid, onder b, Wta)

Ingevolge artikel 21, tweede lid, onder b, sub 2°, Wta zijn regels gesteld die betrekking hebben op het tegengaan van betrokkenheid van de accountantsorganisatie, de externe accountant of andere medewerkers van de accountantsorganisatie bij strafbare feiten en wetsovertredingen die het vertrouwen in de accountantsorganisatie of in de financiële markten kunnen schaden. Deze regels zijn opgenomen in de artikelen 32 en 33 Bta. Daarnaast kunnen regels worden gesteld die betrekking hebben op het beheersen van bedrijfsprocessen en bedrijfsrisico's (sub 1°) en het tegengaan van relaties met cliënten die het vertrouwen in de accountantsorganisatie of in de financiële markten kunnen schaden (sub 3°).

Uit de parlementaire toelichting op sub 2° volgt dat het hier gaat om strafrechtelijke antecedenten die relevant zijn of kunnen zijn voor de vakbekwaamheid, onafhankelijkheid, onpartijdigheid en integriteit van de accountant. Deze behoren bekend te zijn bij de accountantsorganisatie en dienen te worden verantwoord in de context van de uit te voeren werkzaamheden. Een strafrechtelijke veroordeling in verband met fraude is in dit kader relevant. De accountantsorganisatie zal zodanige maatregelen moeten nemen in het stelsel van kwaliteitsbeheersing dat de betrokkenheid van de accountantsorganisatie, de externe accountants of hun medewerkers bij strafbare feiten wordt voorkomen. (Kamerstukken II 2003/04, 29 658, nr. 3, p. 54-55).

(artikel 24, eerste lid, Bta)

Een accountantsorganisatie zorgt voor een vastlegging van:

- a. een overzicht op hoofdlijnen van schendingen door medewerkers van de bij en krachtens de artikelen 13 tot en met 24 van de wet gestelde regels, voor zover deze bekend zijn bij de in artikel 23, eerste lid, bedoelde persoon of de personen die het dagelijks beleid van de accountantsorganisatie bepalen;
- b. de maatregelen die de accountantsorganisatie heeft genomen jegens de in onderdeel a bedoelde medewerkers, met inbegrip van de daaraan ten grondslag liggende overwegingen; en
- c. de door de accountantsorganisatie genomen maatregelen tot aanpassing van het stelsel van kwaliteitsbeheersing.

Uit de parlementaire toelichting op dit artikel volgt dat het hier gaat om een overzicht van de meest voorkomende of ernstige schendingen die de compliance officer of dagelijks beleidsbepalers bekend zijn geworden. Het gaat daarbij om het passief vastleggen van schendingen.

(artikel 24, tweede en derde lid, Bta)

2. De accountantsorganisatie stelt jaarlijks een verslag op met een overzicht van de in het eerste lid, onderdeel b, bedoelde maatregelen en de daaraan ten grondslag liggende overwegingen.
3. De accountantsorganisatie deelt het verslag mede aan haar medewerkers.

Uit de parlementaire toelichting op dit artikel volgt dat het verslag dat de accountantsorganisatie jaarlijks opstelt en aan haar medewerkers bekend maakt een overzicht bevat van de maatregelen die zijn genomen jegens medewerkers in het geval van schendingen als bedoeld in artikel 24, eerste lid.

(artikel 32, eerste lid, Bta)

Een accountantsorganisatie heeft een beleid dat ertoe strekt dat de betrokkenheid van de accountantsorganisatie en haar medewerkers wordt voorkomen bij strafbare feiten en wetsovertredingen die het vertrouwen in de accountantsorganisatie of in de financiële markten kunnen schaden.

Uit de toelichting op dit lid volgt dat de accountantsorganisatie zelf een beleid bepaalt en dat beleid ook daadwerkelijk uitvoert. Dit beleid zou betrekking kunnen hebben op de benoeming van medewerkers in functies die van invloed kunnen zijn op de integere bedrijfsvoering van de accountantsorganisatie. Denk daarbij aan de benoeming van een persoon als bedoeld in artikel 23, eerste lid. De accountantsorganisatie zal haar beleid doorlopend moeten toetsen aan de vigerende wet- en regelgeving. Daarbij houdt de accountantsorganisatie tevens rekening met de maatschappelijke ontwikkelingen en de interne richtlijnen ten aanzien van integer handelen. (Nota van toelichting bij het besluit van 16 augustus 2008, Stb. 2006, 380, p. 45)

(artikel 32, tweede lid, Bta)

Een accountantsorganisatie stelt procedures en regels vast ter zake van de omgang met en vastlegging van incidenten die ernstige gevolgen hebben voor de integere uitoefening van haar bedrijf.

Uit de toelichting blijkt dat de behandeling en vastlegging van incidenten die een bedreiging vormen voor de integere uitoefening van het bedrijf deel uitmaken van het in het eerste lid bedoelde beleid. Het maakt hierbij niet uit door wie een dergelijke handeling wordt verricht. Het kan derhalve gaan om gedragingen van personeelsleden, bestuurders of commissarissen van de accountantsorganisatie. Strafbare feiten en wetsovertredingen zijn echter alleen incidenten indien zij ernstige gevolgen hebben voor de integere uitoefening van het bedrijf en daarmee voor het vertrouwen in de accountantsorganisatie of de financiële markten als geheel.

Vanwege de impact die incidenten kunnen hebben op een accountantsorganisatie is het van belang dat deze de bedrijfsvoering zo inricht dat het risico van incidenten zoveel mogelijk wordt beperkt. Het is echter niet uit te sluiten dat ondanks voorzorgsmaatregelen zich toch incidenten voordoen.

De administratieve vastlegging stelt de AFM in staat om te beoordelen of de betrokken accountantsorganisatie op een juiste manier omgaat met eventuele incidenten. Uit de gegevens zullen blijken: de kenmerken van het incident, degene(n) die het incident hebben bewerkstelligd of bevorderd en de genomen maatregelen naar aanleiding van het incident.

De AFM zal de administratieve vastlegging van incidenten in het kader van het lopende toezicht kunnen inzien op grond van haar inlichtingen- en inzagerecht. Dit toezicht zal er op zijn gericht te verifiëren of de accountantsorganisatie de onderhavige verplichtingen naleeft. Dit zal blijken aan de hand van documenten waarin het beleid is verwoord. (Nota van toelichting bij het besluit van 16 augustus 2008, Stb. 2006, 380, p. 45-46)

(artikel 32, derde lid, Bta)

Een accountantsorganisatie neemt naar aanleiding van een incident passende maatregelen. Deze maatregelen zijn gericht op het beheersen van de als gevolg van het incident opgetreden risico's en op het voorkomen van herhaling.

Uit de toelichting volgt dat behalve maatregelen jegens degene die het incident heeft bewerkstelligd, gepaste maatregelen ook kunnen bestaan uit het verbeteren van de interne procedures of het aanpassen van het beleid om incidenten te voorkomen. (Nota van toelichting bij het besluit van 16 augustus 2008, Stb. 2006, 380, p. 45-46)

(artikel 32, vierde lid, Bta)

Een accountantsorganisatie informeert de AFM onverwijld over incidenten.

Uit de toelichting blijkt dat de AFM in kennis moet worden gesteld van incidenten om erop toe te kunnen zien dat incidenten (tijdig) worden onderkend door de accountantsorganisatie en dat passende maatregelen worden genomen door de accountantsorganisatie. Indien dit vervolgens niet zou gebeuren, kan de AFM zonodig correctieve maatregelen nemen. (Nota van toelichting bij het besluit van 16 augustus 2008, Stb. 2006, 380, p. 45)

(artikel 33, eerste lid, Bta)

De administratieve vastlegging van incidenten omvat ten minste de feiten en omstandigheden van het incident, de gegevens over degene of degenen die bij het incident zijn betrokken en de maatregelen die naar aanleiding van het incident zijn genomen.

Uit de toelichting blijkt dat een accountantsorganisatie een (zogenoemde) waarschuwingslijst dient op te stellen en hieromtrent procedures en regels vast te stellen. Het vastleggen van persoonsgegevens van personen met een negatieve persoonlijke kwalificatie in een bestand leidt namelijk tot de vorming van een waarschuwingslijst (of wel een zwarte lijst). Het is van belang dat zowel melders van incidenten als diegenen die «gemeld» zijn, ervan op aan kunnen dat vertrouwelijk en zorgvuldig met hun gegevens wordt omgegaan." (Nota van toelichting bij het besluit van 16 augustus 2008, Stb. 2006, 380, p. 46-47)

(artikel 33, tweede lid, Bta)

Een accountantsorganisatie bewaart de gegevens gedurende ten minste zeven jaar nadat zij zijn vastgelegd.

Uit de toelichting blijkt dat de termijn van zeven jaren is gekozen om te waarborgen dat de AFM, gegeven het feit dat niet alle organisaties ieder jaar bezocht zullen worden, voldoende gelegenheid heeft om achteraf vast te stellen dat de accountantsorganisatie voldoet en heeft voldaan aan het bij de artikelen 32, 33 en 34 bepaalde.